Teoria Współbieżności
Ćwiczenie 2

1 Cel ćwiczenia

Celem ćwiczenia jest wprowadzenie do analizy i dowodzenia poprawności algorytmów opisujących procesy działające współbieżnie.

2 Wprowadzenie

Każdy z przedstawionych procesów będzie wykonywał nieskończoną pętlę podzieloną na **sekcje lokalną** oraz **sekcje krytyczną**. Sekcja krytyczna może być wykonywana w danej chwili wyłącznie przez jeden proces a sekcji lokalna jest niezależna i związana ściśle z danym procesem.

Aby przedstawione algorytmy były uznane za działające poprawne muszą spełniać następujące warunki:

1. wzajemnego wykluczania - w sekcji krytycznej nie może działać więcej niż jeden proces
2. braku zakleszczenia - jeśli procesy chcą wejść do sekcji krytycznych w końcu któryś dostaje dostęp
3. braku zagłodzenia - brak scenariusza, w którym proces nigdy nie dostanie się do sekcji krytycznej

Aby formalnie pokać, że przedstawione procesy współbieżne nie spełniają powyższych punktów należy na przykład:

- podać listę istrukcji,
- diagram stanów (nie musi być cały, wystarczy część),
- tabelkę w stylu debbugera,

która nie spełni 1. 2. albo 3. . Zamiast całych instrukcji można napisać tylko numer instrukcji procesu; należy pamiętać, że zmienne również przedstawiają stan systemu.

3 Przykłady

1. Przykład z diagramem stanów

Proces P		*Proces K*	
while true:		while true:	
P1:	sekcja lokalna	K1:	sekcja lokalna
		K2:	sekcja krytyczna

Sekcja lokalna oraz sekcja krytyczna są zapisane skótowo; mogą w sobie zawierać wiele instrukcji. Px i Kx to numery instrukcji; dla uproszczenia główny while nie będzie numerowany.

System może być maksymalnie tylko w dwóch różnych stanach $\{P1, K1\}$ albo $\{P1, K2\}$. Algorytm jest poprawny ponieważ system spełnia warunki 1. 2. i 3. - widać to na diagramie stanów:

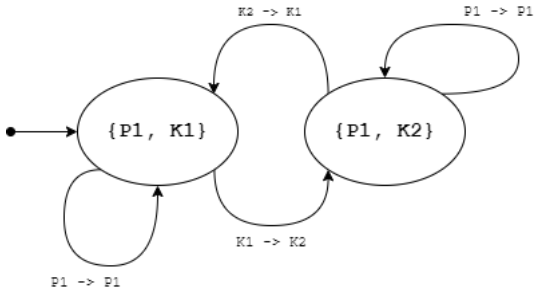

2. Przykład z tabelka

Proces P		*Proces K*	
while true:		while true:	
P1:	sekcja lokalna	K1:	sekcja lokalna
P2:	sekcja krytyczna	K2:	sekcja krytyczna

Algorytm nie spełnia warunku wzajemnego wykluczania ponieważ procesy mogą równocześnie znaleźć się w sekcjach krytycznych czyli w stanie $\{P2, K2\}$. Dowód:

Czas/Krok	*Proces P*	*Proces K*	*Zmienne globalne*
T1	P1	K1	brak
T2	P1	K2	-
T3	P1	K1	-
T4	P1	K2	-
T5	P2	K2	-

4 Ćwiczenia

Dla poniższych algorytmów działających współbieżnie sprawdź czy działają poprawnie - czy spełniają warunki 1. 2. oraz 3. lub pokaż, że nie spełniają któregokolwiek z nich.

1.

Zmienne globalne

dzialaj ← true

Proces P		*Proces K*	
	while true:		while true:
P1:	sekcja lokalna	K1:	sekcja lokalna
P2:	dzialaj ← false	K2:	if dzialaj :
P3:	sekcja krytyczna	K3:	sekcja krytyczna
P4:	dzialaj ← true		

Oprócz numerów instrukcji przy opisie stanu systemu należy również uwzględnić zmienne globalne.

2.

Zmienne globalne

dzialaj ← true

Proces P		*Proces K*	
	while true:		while true:
P1:	sekcja lokalna	K1:	if dzialaj :
P2:	if dzialaj :	K2	dzialaj ← false
P3:	dzialaj ← false	K3:	sekcja krytyczna
P4:	sekcja krytyczna	K4:	dzialaj ← true
P5:	dzialaj ← true	K5:	sekcja lokalna

3.

Zmienne globalne	
czyja_kolej ← ″P″	
Proces P	*Proces K*
while true:	while true:
P1: sekcja lokalna	K1: sekcja lokalna
P2: await czyja_kolej = ″P″	K2: await czyja_kolej = ″K″
P3: sekcja krytyczna	K3: sekcja krytyczna
P4: czyja_kolej ← ″K″	K4: czyja_kolej ← ″P″

Instrukcja await czeka aż warunek będzie prawdziwy.

4.

Zmienne globalne	
turaP ← false	
turaK ← false	
Proces P	*Proces K*
while true:	while true:
P1: sekcja lokalna	K1: sekcja lokalna
P2: await turaK = false	K2: await turaP = false
P3: turaP ← true	K3: turaK ← true
P4: sekcja krytyczna	K4: sekcja krytyczna
P5: turaP ← false	K5: turaK ← false

5.

Zmienne globalne	
turaP ← false	
turaK ← false	
Proces P	*Proces K*
while true:	while true:
P1: sekcja lokalna	K1: sekcja lokalna
P2: turaP ← true	K2: turaK ← true
P3: await turaK = false	K3: await turaP = false
P4: sekcja krytyczna	K4: sekcja krytyczna
P5: turaP ← false	K5: turaK ← false

6.

Zmienne globalne			
turaP ← false			
turaK ← false			
Proces P		*Proces K*	
	while true:		while true:
P1:	sekcja lokalna	K1:	sekcja lokalna
P2:	turaP ← true	K2:	turaK ← true
P3:	while turaK :	K3:	while turaP :
P4:	turaP ← false	K4:	turaK ← false
P5:	turaP ← true	K5:	turaK ← true
P6:	sekcja krytyczna	K6:	sekcja krytyczna
P7:	turaP ← false	K7:	turaK ← false

Literatura

[1] Ben-Ari, Mordechai. Podstawy programowania współbieżnego i rozproszonego. Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, 2009.

Uwagi: sluzalec@agh.edu.pl